

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisuri nu se rătăresc.

N° 41.

Joi 21 Februarie (5 Martie)

1885.

Brașov, 20 Febr. (4 Martie) 1885.

Intr'unu moment, când șeful puterii executive, d. Tisza Kalman, este salutat în Pesta de către ceta fișpanilor cu gravele cuvinte ale răboinicului Roman: *Morituri te salutant*;

când este ridicat în cer, nu atât pentru că ar fi condus bine și spre folosul real al țării administrațiunea internă a Ungariei în timpul de zece ani de când se află la cârmă, ci mai ales pentru că a condus-o în spirit național maghiar;

când la banchetul festiv, arangeat totu de către fișpani, faimosul pașă ungurescu Bethlen Gabor din Târnava mare îl salută ca pre unu energetic și precaut politic maghiar, a căruia politică națională o scie elu prețu *mai bine* ca fișpan alu ținutului mărginaș ardelenu;

intr'unu asemenea moment este de îndoită însemnătate limbajul foilor maghiare, care sunt plătite să servescă politica ministrului-președinte.

Una din aceste foi este „Magyar Polgár“ din Clușiu, care exprimă ideile funcționarilor ungueri din acel oraș. Alături cu „Kolozs. Közöny“, agită această fôia în ruptul capului spre a câștiga aderenți în țară pentru idea „reuniunii de maghiarizare“, ce voiesc să-o înființeze Clușienii.

Până acuma n'au răspuns la apelul acestor foi decât numai „neșii“ Maghiari din Brașov. Slabă speranță, dacă reuniunea de maghiarizare se rașimă numai pe umerii acestora!

Dar fie sorții acelei reuniuni mici séu mari, uneltirile ce se fac pentru înființarea ei sunt deja o *cutezare* atât de amenințătoare pentru noi Români ardeleni, încât și atunci, când ele nu ar veni din partea celor dela putere, ar trebui să avem ochii deschiși în patru și se veghiăm cu încordare.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra celor ce le scrie guvernamentalul „Magyar Polgar“ în fruntea unuia din numerii sei cei mai recentii cu privire la curentul de maghiarizare pus în mișcare dela Peșta:

... „In Brașov invitarea la reuniunea de cultură maghiară a fost priimită cu patriotic entuziasm (?) de către Maghiari. Prin această Maghiarii din Brașov ni au dovedit, că sciu a se amancipă de sub influințele locale cu direcțiune contrară și că sunt hotărâți și sunt harnici de a promovă cauza noastră, fie și numai pe cale socială.“

„De patriotism și de tăria morală avem lipsă mai ales în acele părți, unde suntem încungiurați de naționalități. Acolo unde se isbesc undele curentului inimic, este datorită Maghiarilor, cari se află în minoritate, ca să se concentreze formându o stâncă tare. De aceea felicităm pe bravii noștri frați din Brașov și așteptăm ca exemplul lor să fie urmat de Maghiarii din toate părțile ardeleni...“

După această mustră pe Maghiarii din Bistrița-Nasăud, o mână de ômeni, dicându că se așteptă la mai mult dela ei și că nu-și pôte esplică atitudinea lor pasivă. Trebuie însă să îndrepte greșela, căci dice: „tăcerea, neactivitatea noastră de pân'acum a fost interpellată ca o slăbiciune a noastră și ca și când Români și Sașii ar pôte face cu noi ce voiesc.“ După aceea „Magyar Polgar“ continuă așa:

„Numai în statul maghiar se pôte petrece lucrul ca cele din Bistrița cu naționalitățile

străine (sic!), ca ele să declare de năsuințe scandalose și vrednice de compătimire năsuințele națiunii maghiare privitoare la dezvoltarea ei în cultură. Dar aceea ce pôte face Sașii de ani încôce și ce fac Români de multu timp: aceea să nu ne fie permisă nouă, cari am compus acestu stat, cari am dobândit fiecare bucată de pământ cu sângele nostru propriu și cărora și ei, Sașii și Români, au de a mulțumi că trăiesc, se dezvoltă și se întăresc?...“

„Până când se mai respiră aerul aici din grația națiunii sășesci și a nației române?“

„Nu se pôte negă că cutezanța cea mare a naționalităților își are sorginea ei în agitațiunile pressei, care de unu timp încôce, grația împărțirii actuale a curților cu jurați și toleranței procurorilor, agită nepedepsit. Înfrânarea diaristice e neapărat de lipsă. Trebuie să împedecăm lățirea flăcării. Ori ce minut nefolosit periclită existența noastră. Nu vorbim de restrângerea libertății, deși în atitudinea naționalităților am găsi cause destule și pentru acesta. Avem însă dreptul de a sugrumă ori și ce ar amenință unitatea statului séu pacea în urma agitațiunii naționalităților...“

„Publicul patriotic din părțile ardelenesci se dezvoltă o activitate câtu mai mare și mai bărbătescă, ca să putem paralisă uneltirile naționalităților, căci ôra a 12-a a sosit.“

In fine fôia maghiară ne spune că fișpanul dela Bistrița, voinicosul și patrioticul br. Banffy Dezső, în interesul libertății funcționarilor dela comitat, de a luă parte la reuniunea de maghiarizare, a insinuat recursu contra hotărârei adunării municipale, ca ei să nu participe la lucrările acelei reuniuni, și încheie așa:

„Ecoul din Bistrița să fie semnalul, care să adune sub stégu pe toți adevărații patrioți, ca să nimicească pe agitatori, căci nu va fi pace, iubire și bună înțelegere între noi, pe câtu timpu nu vom stêrpă acesta neghină!“

Parastasele întru pomenirea martirilor noștri din 1784—85.

Indol, 2 Martie 1885.

Regimul „constituțional“ a sciut a se îngrijă, ca eu pentru eterna amintire a lui Horia, Cloșca și Crișanu, în memorabila și jalnică zi de 28 Februarie st. n., să nu celebrez Liturgia și parastas. Așa fiindu-mi mâinile și picioarele legate ca să nu pôte merge la biserică, ca împreună cu poporul în mod solemn să facem rugăciuni pentru martirii națiunii române, ce să fi făcut altceva decât aceea că: în 1 Martie st. n. fiindu și de Duminecă, după săvârșirea cultului divin și a predicățiunii evanghelice am dîșu poporului:

„Eri împlinindu-se o sută de ani, de când martirii națiunii române Horia și Cloșca au suferit mörte pe rötă, ar fi trebuit ca întru eterna lor pomenire cu toți convenindu la biserică prin semne din afară să dăm expresiune condolenței noastre, să ne rugăm pentru sufletele și umbrele lor mărețe — însă durere și érași durere, așa ceva nu am putut pune la cale pentru că sunt oprit. Cine a fost Horia, Cloșca și Crișanu nu vă spun, pentru că acesta pôte mi s'ar socoti de crimă și păcat. Dar pentru ce să vă spun? când voi sciți prea bine din tradițiune rămasă dela strămoși, moși, părinți că cine a fost și dacă voiți a sci mai lămurit, cetiți Istoria edată de Densușianu și „Gazeta“, și decă cele auzite din tradițiune cu cele cetite în Istoria și în diare voru afla armoniă și locu în inimile vöstre de Români, atunci mergendu acasă cu totă familia rugăți-vă lui Dumnezeu, *că dacă*

Sionul Domnului adevă Biserica stă închisă înaintea vöstră*) ne putem ruga și afară de biserică, căci Dumnezeu în totu locul se pôte lauda, — rugăți-vă în acestu sfântu post și dați milă la biserică, la scoli, la söraci, căci ei au pățimit pentru noi toți!“

Ca pe viitor să pôte încunjură multe neplăceri, ce mi se fac din partea autorităților mai înalte, află cu scop a face Inaltului Regim următoarea interpelațiune:

1. Pentru ce nu e permis în mod pacnic, fără demonstrațiunile scandalose ca cele din Clușiu, a präsnui aniversarea de 3/15 Maiu 1848, ca unu eveniment de mare însemnătate în viața națiunii române?

2. De ce nu-i permis pentru pomenirea martirilor din 1784—5 a celebra Liturgia și parastas, pre când aceia au luptat pentru a mântui poporul român de greutatele cele mai crâncene ale sclăviei feudale?

Decă Inaltul Regim constituțional câtu mai îngrabă nu va arătă cauzele pentru cari unilateralu pune pedecă la serbarea serbătorilor naționale române, eu ca unu care țin sus și tare la naționalitatea mea, sciindu a respecta și naționalitățile conlocuitoare, pe viitor pe lângă toate opreliștile, în mod pacnic și corëspondent cu legile buneii cuviințe voi präsnui serbătorile naționale.

Petru Ales. Vlassa,
v.-protopopu gr. cat.

Dela pötele Babiului, Februarie 1885.

Concentrarea poporului român pre vârful Babiului la anul 1437 și rescöla lui de desrobire contra apăsătorilor feudali este identică cu mișcarea din 1784.

Descendenții luptătorilor pentru libertatea și drepturile omului și ale poporului astăzi cu deosebire serbeză și voru serba în totu timpul pia memoria a acelor eroi și martiri ai romanismului.

In părțile nordice ale patriei noastre, pe înălțimile dela Babi, Cibleșu, Ciceu — unde a petrecut odinioară Petru Rareșu, apoi dela Voda și Șiatra, căminul lui Pinte Eroulu, s'au întrunit în unu cugetu a dá cea mai viuă expresiune serbarei amintite.

Românul vrându a serba o și atât de alasă și seculară, își îndreptă mai înteu cugetele la Dumnezeu concentrându-și cătră tronul cerscugăciunile sale pii în biserică. Așa a făcutu poporul român totdeuna și tare în speranța unui viitor mai bun a înaintat mereu pe toate terenurile vieții sociale.

Regimul actualu a așteptat negreșit, ca serbarea centenariului amintit să producă de acele efecte, spre a puté dá ocaziune tuturor funcționarilor administratori și procurorilor de a păși la mijlocu cu măsură coercitive, pentru cari după cum se scie s'a și făcutu toți pașii preparativi (veđi interdicerea mitropolitului Mironu în Nr 38 alu Gazetei) și ce să veđi? — pre când doi Români când se întelnesc unu cu altu cu inima deschisă se înbrășeză dicendu: eternă să fie memoria martirilor! iară strângendu-și mâna se ducă mai încolo, păzitorii ordinei publice își mușcă buzele, că somnul lor perdut nu le-au putut câștigă ocaziune de-a arestatu pe unu și pe altu dintre fruntașii români.

Poporul român este consciu, că rugăciunile lui își au efectele dorite, pentru că decă acesta nu ar fi așa întru adevăr, atunci de ce ôre reformă când cadu greu bolnavi la patu plătesc neîntreruptu liturgii pe la preoții români? a bună semă pentru aceea, căci și Maghiarii ori câtu de adversari ar fi libertății poporului român, ei

*) Cine a închis-o? Autoritatea politică n'a putut-o închide decât numai cu forța. Trebuie așadér că a închis-o autoritatea superiöră biserică. Lucrul acesta nemai pomenit trebuie să se lămurască.
Red.

Din şedința consistoriului scolastic ținută în Gherla la 17 Decembrie 1884.

Nr. 7079. Venind la cunoștința acestui consistoriu că unii învățători nu observă planul de învățământ trimis de aici pentru școlile noastre confesionale din această diecesă, fără unor obiecte de învățământ le dau preferință folosindu pentru acele timpuri mai mult decât cum se prevede în plan și acesta o fac numai de capul lor prin ce de sine se înțelege, că se neglează celelalte obiecte și așa nu se poate ajunge rezultatul la care țintesc acele planuri.

Drept aceea se conrede Fraților Voștre a reflecta pe învățători în privința asta, îndrumându-i a se ține stricte de planul dat de aici pentru școlile noastre populare nefăcându nici o abatere dela acela și grijind atât protopopii cât și inspectorii tractuali cât și preoții, ca directorii scolare, ca planul să se observe cu totă acurătețea. Comunicând această ordinațiune cu învățătorii pe lângă reversalul susținându aici și îndatorându-i a-o induce în protocolul școlii.

Din şedința consistoriului scolastic ținută în Gherla la 17 Decembrie 1884.

Stefan Bilțiu, m. p.,
Vicariu gen. episcopesc.

Causa adevărată a mâniei necumpătate din partea Maghiarilor se poate afla ușor: este rezistența de care și-au lovit fruntea, — în acel moment — când le-am respins dragostea cu care vreau a ne chinui, atunci când n'am primit a trece în triumf în stinul lor, pentru care distingere fratrescă nu doresc ei mai mare recompensă — după dăsa lor — decât ca noi să abdicem de dulcea noastră limbă strămoșească.

Ei ne voiesc binele, se miră cum nu-i înțelegem. Ei, adecă conlocuitorii noștri cei iubitori de Români, se află în cea mângăitoare credință, că noi Români să'măreni, naționalminte suntem morți, decă nu tocmai morți, atunci aproape de gropă. Bieții ce greu s'au înșelât!

Astăzi totu mai bine vedu zeloșii cu cine au a face, fiind că la premiile anunțate pre 1885 de societatea „părintescă?! — „Széchényi” după cum spun foile lor numai 10 învățători ar fi recursu din 153. Această societate „iubitoare de Români voesce a da bani, cărți, table și toate cele de lipsă, pentru de a ușura terenul la învățarea „limbei statului”; și apoi ce potesc ei pentru atatea binefaceri? Nu multu!!! numai să primim limba lor, lăpădând a noastră!!!

Inse fie așa că numai 10 învățători au cerut premii; rămâne întrebarea cum de s'au aflat și atăția? Eu firm credu, că păstorii sufletesc n'au fost la culmea misiunii lor, și așa bieții de învățători în lipsă de informațiuni lucră de capul lor; după părerea mea individuală din judecata adusă asupra învățătorilor cu totu dreptul merită și preoții locali o dosă câtu de bună, — despre aceea putem dice că sunt asemenea simbriașului din sânta scriptură, despre care se dice: „Păstorul celu bun sufletul și-lu pune pentru oi. Eară simbriașulu și care nu este păstor, vede lupulu venind și lasă oile — și lupulu le răpește pe ele.”

Eată cum stăm. Se aduc dovede spre a argumenta cele duse. Mulți dintre d-nii preoți nu cetescu nici un diar românesc și așa în lipsă de informațiuni fără busolă plutescu cu inimici nămului nostru, lucrându alătura cu ei, înțeleg pe acei preoți din ale căror comune învățătorii și acum încă au cerut arginți pentru vândarea sangelui.

(Va urma.)

Asilul Elena Dòmna.

Când sosesc cu trenul la Bucuresc, câteva minute înainte de a intra în gară, observ în apropierea căii ferate rădicându-se, în mijlocul unei desimi de arbori ce acoperă o colină, turnul (în stilu renaissance) a capelei Elisaveta, ér din jos clopotnițele vechei mănăstir de Cotroceni, transformată astăzi în palatu regal de vară. Această capela ce domină peste întreaga capitală, de unde prin urmare avem cea mai frumoasă privelisce peste Bucuresc, face parte din orfelinatul Elena Dòmna și-lu completează atât din punctul de vedere alu estetice, cât și cu privire la utilitate.

Mulți se voru întreba: ce este Asilul Elena Dòmna?

Vom arata pe scurt origina, deosebitele fase prin care a trecut și starea lui actuală.

La 1792 a murit în Bucuresc un bătrân venerabil, mitropolitul Filaret, bărbatu neostenit în binefaceri, darnic, forte bogat. Prin testament elu lasă guvernului nemăsuratele sale averi, în pământuri și în bani și încă câteva locuri și case aședate în capitală, cu scopu ca din acelea să se redice scol unde să invehze orfeline și băieți găsiți. Din nenorocire, testamentul seu rămase literă mórta. Statul a primit averile, dar le-a folosit cu totul spre alte scopuri.

Fanariotii și rășboiele din primul sfert alu aesiului văc absorbisera mai toate acele averi, când regula-

mentul organic din 1830 scose de o dată din întunecime testamentul bătrânului filantrop. Multu s'au frământat cum să facă folositoare ereditatea și se aduc la îndeplinire testamentul lui Filaret și făcutu-s'au proiecte peste proiecte, cari inse au rămasu toate neaplicate până la 1860.

În acestu timp generalul Davila, inspector general alu serviciului sanitar alu armatei, a luat pe sine sarcina de a îndeplini dorința bunului bătrân Filaret. Contându nu numai pe guvern, dar mai alesu pe opiniunea publică și inima bună a damelor române, elu luă la sine, în casa sa proprie, patruzeci de fetițe orfane, în gândulu că țera va fi mișcată vedându că un simplu particular face din modestele sale mijloce ceea ce de multu era dator să facă Statul din bogățiile nemăsurate rămase după mitropolitul Filaret. La 1862, principesa Elena Cuza declară în o epistolă adresată președintelui Consiliului de ministri, d. N. Crețulescu, că dânsa deschide o listă, în fruntea căreia singură a înscrisu 1000 galbeni, cu scopulu de a zidi clădirile de lipsă la lucrarea ce a luat o însași sub patronatul se.

În scurtu timp fu acoperită lista de subscripțiuni; bogați, sêraci se întrecu a concurge la această operă de caritate. Se adună o sumă îndestulătoare pentru ridicarea celor două aripi ale orfelinatului. Cam la vr'o 150 copile fură primite făcându-li-se cursu de patru clase primare. Prima directore fu d-na Ana Davila (născută Racoviță). Dintre învățele, acelea cari nu arătau înclinare spre studii serioase fură aședate (dar numai după sfârșirea claselor primare) sub îngrijirea unei persoane speciale, formându atelierul, unde avu să invehze a cose, a broda, a croi, a lucra haine, etc.

Acestu stat de lucruri a ținut până la 1865. În acestu an Eforia spitalelor ceru să trecă orfelinatul sub direcțiunea sa și principele Alexandru Ionu I a împlinit această cerere prin un decretu Domnescu. S'a datu totu odată voia Eforiei să înmulțescă numêrul orfelinelor și să adaoge și cursuri de muzică și limbă viu.

Dar evenimentele politice din 1866 făcură să se clatine existența Asilului abia născôtoru. Princesa Elena părăsind țera își lasă lucrarea îndeplinită. Regele Carol, pe atunci încă principe, sosese, aude despre existența Asilului, se interesează, dar nu ertă să i se schimbe numele. Patru ani mai târziu elu luă de soție pe principesa Elisabeta de Wied, femeia de inimă, măretă și cu simțiminte nobile. Ea din parte i făcu o listă nouă, subscriind însași 12,000 franci, și cu suma adunată lasă să se ridice capela ce pörta numele ei, de care fu vorba mai sus, și întreaga clădire grandioasă ce legă cele două aripi lasate de predecesori. La 1874 fu terminat întregu Asilul Elena Dòmna, în formă cum îl vedem astăzi.

Dela sosirea sa în țera, regina Elisabeta s'a îngrijit să dea orfelinelor o crescere mai completă: Cătră ceje 4 clase primare se mai adaose 6 clase superioare se normale, în cari studiele nu se deosebescu din cele din licee decât prin lipsa limbilor latină și grăcă înlouite la orfelinatu cu francesă și germană ca cursuri obligătore. Partea scientifică, departe de a fi neglijată cum se întâmplă de comună la pensionatele de copile, a fost augmentată și completată pöte mai bine ca la licee. Nu e dîr mirare că la esposițiunea universală din Viena la 1873 Asilul Elena Dòmna, preferit de juriu tuturor celorlalte instituțiuni, a câștigat diploma de onore, aceeași diplomă au câștigat o și la esposițiunea română „Concordia” la 1880, ér în 1882 la Sibiu a câștigat toate premiile mari ale esposițiunei.

Asilul, afară de cursulu de muzică care a dovedit cele mai bune rezultate, între altele prin corulu se, care fără îndoială este cel mai bun din Bucuresc, posedă unu laboratoriu de chimie, unu cabinetu de fizică, colecțiunii de istoria naturală, o bibliotecă bogată (fundată de dòmna Ana Davila), o școlă de desen, de aquarele și pictură în oleu, de xilografie, apoi o școlă normală pedagogică, din care esu în flecare unu institutore, răspândite prin întreaga țera, până acum în numêru de 200. Asilul are astăzi peste 400 eleve între cari mai multe din Transilvania și Bănat.

Pe lângă cursurile ordinare, ținute toate de profesori distinși, se mai țin și cursuri suplimentare de profesorii dela Universitatea din Bucuresc, d. Spiru Haret, Grig. Tocilescu, Em. David. Ce se ține de instalațiunea internă a Asilului Elena Dòmna, această e una din cele mai solide; afară de materialul școlar, de care s'a vorbitu mai sus, are o distribuțiune de apă excelentă, o sală de băi și bucătării cu vapor, cari ar putea servi de modelu pentru familii.

Interesantă este administrațiunea internă a Asilului; ea se face de un consiliu de profesori în frunte cu directore. Afară de acestu consiliu mai esistă și unu comitetu de menagiu, alcătuitu din câte 5 fete din clasele mai inalte. Acestu comitetu, instituitu de prima directore a asilului, d-na Ana Davila, primesce parralele pentru nutrimentu (68 de bani pentru fiecare elevă). Elevele din comitetulu de cinc se

duc în țergu cu câte o institutore, țin comptabilitatea, primescu pânea și carnea și se îngrijesc de compturile tuturor furnizorilor. Ele îngrijesc de preparațiunea mâncării lor și de împărțirea lor și se deprind în toate afacerile lucrătore.

Directore trebuie să controleze cel puțin în câte 5 zile o dată lucrările comitetului de cinc și mai alesu comptabilitatea.

Despre asilul Elena Dòmna, d. Spiru C. Haretu dice în raportul se generalu asupra învățămêntului, următoarele:

Asilul Elena Dòmna încă nu este prevêdu în lege; cu toate acestea este cea mai bună școlă de fete ce avem în țară, o adevărată școlă model. În specialu cele șese clase normale formăze eleve escelente, cari posedu toate conștiințele ce se predau în școlile secundare de fete; pe lângă acesta facu studii pedagogice minunate, însoțite de practică în școlă de copile mici, cari se află chiar în institut, ceea ce nu se vede în nici una din școlile centrale de fete, deși pörta numele oficialu de Institute pedagogice de fete. Elevele esite din clasele normale dau probă, de ceea ce știu a face, în clasele primare din Asil, unde profesăze chiar ele, și cari suntu aproape singurele clase primare de fete, ce cunosc, în care se aplică metoda intuitivă.

(Școlă română.)

V. P.

SCRIRI TELEGRAFICE.

Pesta, 4 Martie. — La înormântarea deputatului Eber a luat parte o imponentă mulțime de omeni, mai mulți ministri, ministru-președinte, mai departe comitele Șașilor Brennerberg, judele curialu Conrad, deputatulu Bauszner ca reprezentanți ai comitatului Sibiu, respective acești doi din urmă ca reprezentanți ai alegătorilor sași din Sebeș.

Timișora, 4 Martie. — La postul de primar s'a candidat loctitorulu de până acum Carol Telbisz.

DIVERSE.

O dramă într'o pădure. — Cetim în „Voința Națională:” Iată o dramă din cele mai stranie și din cele mai îngrozitoare care s'au putu vedea, și care a costat viața a 5 persoane. Scena se petrece lângă târgușorul Olchauka, guvernamentalul de Kursk (Rusia). Pădurul dela Olchauka, care locuia cu soția și doi copii pe marginea pădurei, întetni, sunt câteva zile, pe un țeran, aproape înțepenit de frig, care îi ceru să-i arete în apropiere vre-o locuință, unde ar pute să se încălzească. Pădurul, om forte bun, îi arată propria sa locuință aședată în apropiere. Necunoscutulu se îndreptă spre ea; după ce a bătut și a mâncat bine, elu se adresa cu furie la femeia pădurului, cerându-i bani. Nenorocita, vedându cu cine are a face, se înpăimântă; ea găsi un pretextu pentru a eși din odaiă, și lasându pe cei doi copii singuri cu țeranul se sui în pod și apoi pe acoperișulu casei, cu speranță ca să vedă trecându cineva pe șosea pentru a-lu chema în ajutor. Doi funcționari din comuna Olchauka trecu tocmai atunci. Prin strigătele și gesturile sale, femeia isbuti să atragă atențiunea lor; unul din ei pătruse îndată în casă pentru a întreba de cauza acestor strigăte de spaimă, dar abia trecu pragulu locuinței și o lovitură de cuițu îl pătruse în inimă. Elu fuse lovit de necunoscutulu care era deja de trei ori asasin, căci elu gătuise pe cei doi copii în lipsa mumei lor. Drama însă nu trebui să se termine. După o jumătate de oră de așteptare, alu doilea funcționaru, care rămasese pe șosea, încep să se îngrijască de tovarășulu se care nu mai venea. Întrându la rândulu se în casă elu vedu cadavrul tovarășulu seu întinsu pe pământ. Dar abia își venise în simțire și fu apucat la rândulu se de asasin. Acesta, ascunsu după ușă, lovi pe noul venit cu un cuițu în falcă; din fericire, rana nu fu mortală. Funcționarul se arunca asupra asasinului și după o luptă înfricoșată, elu isbuti să i dea o lovitură de sabie care făcu o tăetură largă în gâtulu miserabilulu. Aici, această afacere ajunge culmea tragediei. Pădurul intra deodată la elu. Se împedă de cadavrele copiilor se. Elu vede, luptându-se corp la corp duoi omeni, dintre cari unul, rănit la gât, este țeranul pe care l'a întâlnit și care i datoresce ospitalitatea, iar celalaltu unu funcționaru pe care nu-lu cunoște. Nici o îndoială că asasiunulu copiilor se este acel funcționaru care pare a avea superioritatea în luptă. Pădurul, rățăcit prin această închipuire, apucă pușca, țintesc pre funcționaru și îl ucide, pe când adevăratulu asasin, rănit teribilu, și dă cea din urmă suflare. Cu greu s'ar crede ca o astfel de istorie să fie adevărată. Dér chiar apariția exagerățiunei o face să fiă adevărată. Celu mai îndrășnetu romancieru nu ar fi inventat această.

Editoru: Iacob Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena din 3 Martie st. n. 1885.

Table with financial data for the Vienna stock exchange, including gold and silver rents, interest rates, and various bonds.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 18 Februarie st. v. 1884.

Table with financial data for the Bucharest stock exchange, listing various securities and their prices.

Cursulu pieței Braşov

din 4 Martie st. n. 1885.

Table with market data for Braşov, showing exchange rates for various currencies and commodities.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui I. Gross.

Insciintare.

Subscrisul are onorea a face cunoscutu on. publicu ca a deschis aici unu

CURSU

spre invetarea desenului de eroiela si a croitului pentru haine de dame

instruandu dupa celu mai nou metodu parisianu si academicu.

Elevii se instruza dupa unu metodu usoru astfel, incatu insisi pot lua mesura si croi cu garantia si asigurare in timpul catu tine cursul de instruire.

Locuinta mea se afla in strada Caldărariloru, casa lui Montaldo Nr. 488, scara I, etajulu I, usa Nr. 3.

J. Graf, iustratoru de croitu.

Multamita generala din Viena, Pesta, Pojunu, Aradu, Alba-Iulia, Sibiu.

Adeverim ca amu invetatu dela d-lu J. Graf in timp de 6 septemani completu desenulu de croitu pentru haine femeiesci si compunerea lor.

Popp Gyorgyne, Ince Sandornu, Emilia Nicola, Irene Frlich, Ana Siebert, Ida Low, Hermina Meudl, Irena Halasz. Si tote elevele.

Diploma de argintu dela espositiunea economica din 1884 a comitatului Torontalu. Medalia de argintu dela espositiunea intern. pharmac. Viena 1883.

ISVORULU

dela MOHA

Contine cea mai insemnata cantitate de acidu carbonicu dintre tote Apele minerale ale Ungariei

face escelente servicii la bole catarrhalice ale organeloru de mistuire si ale udului. In genere acesta apa merita a se lua cu deosebire in consideratiune la tote acele bole, la care trebuie a ajuta organele si a promova functionarea sistemului nervosu.

Cu vinu beuta se bucura acesta de o popularitate mare.

Depozitul principalu L. EDESKUTY Liferantu alu Curtii singuru numai la: reg. ung. in Budapesta.

S'au espediatu in anul 1884

1,500.000 butelii.

Mersulu trenuriloru

pe linia Predealu-Budapesta si pe linia Teiusu-Aradu-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with train schedules for various routes including Predeal-Budapest, Teius-Arad-Budapest, and Budapest-Arad-Teius. It lists train numbers, departure times, and arrival times for different stations.

Nota: Orele de nopte suntu cele dintre liniile grose.